

Sisu:

Robert Grauberg:
Palve päikesetõusul.

Leo Mõtus:
Töötus. Luuletis.

Arkadi Uibo:
Milleks vajavad noored isetegevust? Artikkel.

njo:
Improviseerimise
quick-stepi tempos.
Luuletis.

Agnia R. Eliaser:
Inimene ja elu M.
Under'i loomingus.

Lembit Kulbin:
Labürint. Legend.

Ott Kangilaski:
Kaks muinasjuttu. Paroodia.

Evi Lassen:
Ylevaade Narva noorsoo organisatsioonest.

Juhte kohtadelt.
Esperanto.
Hääd kirjandust.
Kroonikat.

N° 1.

Kevadik

Aprill

Eesti Kirjanduse Seltsi perioodilised väljaanded.

Tellimised 1933. a. peale:

Biograafiline seeria SUURMEESTE ELULOOD.

Aastas 6 raamatut à 120—160 lk., piltidega.

Tellimishind 7 kr. 50 s., mida võib tasuda osakaupa: tellimisel 3 kr., 1. aprilliks 2 kr. 50 s., 1. juuliks 1 kr. 25 s., 1. oktoobriks 75 senti. Poolaastas 4 kr., üksiknumber 1 kr. 50 s., ilukõites 2 krooni.

Ilmub senise mitteperioodilise eluloolise seeria eeskujul, milles senini avaldet järgmised elulood: Aleksander Suur, Vergilius, Michelangelo, Washington, Beethoven, Hugo, Garibaldi, Darwin, Kivi, Pasteur, Edison.

Hea elulugu on parim ja väärtuslikum raamat. Ta võib sügavalt ja viljakalt mõjuda lugeja edaspidisele elule, anda julgust hädadega võitlemiseks ja võiduleviivaiks pingutusiks. Ta on suur õppetund elust.

Populaarteaduslik seeria ELAV TEADUS teine aastakäik.

Aastas 12 raamatut à 80—120 lk., rohkete illustratsioonidega.

Tellimishind 9 krooni, mida võib tasuda osakaupa: tellimisel 3 kr. 50 s., 1. aprilliks 2 kr. 50 s., 1. juuliks 2 kr., 1. oktoobriks 1 kr. Poolaastas 5 krooni, veerandaastas 2 kr. 75 s., üksiknumber 1 kroon, ilukõites 1 kroon 50 senti.

Julgustet oma senisest lahkest vastuvõtust lugejate poolt ja teadlikuna oma suurtest rahvuskultuurilistest ülesannetest jätkab „Elav Teadus“ oma ilmumist endisel kujul. Veelgi enam kui seni tahab ta käsitleda just üldhuvitavaid ja elulähedasi küsimusi ning anda ka praktilisi nõuandeid. Ja veelgi enam püüab ta oma aineid valgustada just eesti seisukohast ja tarvitada eesti oma teadlaste kaastööd.

Kirjanduslik kuukiri EESTI KIRJANDUS XXVII aastakäik

ilmub endiselt 12 numbrit aastas. Hind 5 krooni, poolaastas 2 kr. 50 s., veerandaastas 1 kr. 25 s., üksiknumber 50 senti.

„Eesti Kirjandus“ toob artikleid kirjanduse, keele, rahvaluule, ajaloo, rahvateaduse, ühiskonnateaduse, kultuuriküsimuste, filosoofia ja kunsti alalt ning arvustisi ja ülevaateid ilmund kirjanduse kohta.

Kaasandena ilmub „Eesti raamatute üldnimestik“, mis sisaldab täieliku bibliograafilise ülevaate Eestis ilmund raamatuid.

Raha tuleb sisse maksta Eesti Kirjanduse Seltsi posti jooksvale arvele nr. 2036 või saata otse —

EESTI KIRJANDUSE SELTSILE

Tartu, Suurturg 12, telefon 6-01.

Noorsoo enesekasvatuse ja elureformi ajakiri

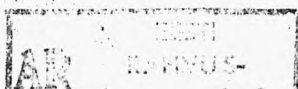
„Kevadik“

ilmub nüüd uuendet kujul, kuus korda aastas, ja maksab ainult 60 senti, poolaastas 30 senti. Kuna „Kevadik“ on ainuke omalaadne, noorte huve mitmekülgselhaarav ajakiri, peaksid noored ise kui ka noortesõbrad — õpetajad ja õpilaste vanemad, seda tellimistega toetama ja seda teistelegi soovutama. „Kevadik“ annab sõna kõigis noori puudutavais ja üldkultuurilisis küsimusis; tema kaastöolisteks on eriti käesolevast aastakäigust alates põhimiselt **noored**, kellelt loodetakse edaspidigi rohkete kaastööd: ilukirjanduslikke palu, artikleid, ülevaateid kohapäälsest tegevusest, päevapilte jne. jne. — kõike, mida võiks avaldada ajakirja veergudel.

Noored, ärge unustage oma avalikku häält.

Tellige Kevadikku! — — — Lugege Kevadikku!

Tehke Kevadikule kaastööd!

KEVADIK Noorsoo enesekasvatuse ja elureformi ajakiri.

1000

N: 1

X aastakäik

1933

L. ~~1933~~ 1933

ROBERT GRAUBERG.

1433

27225 **Paive päikesetõusul.**

ILLE'le. —

Päikesetõusul sa tuled mu toalävele ja ütled: Jutusta mulle ülimest õnnest, elu viimsest mõttest — sellest, mis oleks ainus ja kõik! . . .

Su taevapunaseina hõõguvaist palgeist ja silmist, mis sädelevad koidutähena ta suurimal heledusel, aiman, et sa armastad. See on su nooruse esimene armastus. Selles süütub süda ja põleb kas tuhaks või igavesti jääb helenduma kunagi kustumata tähena. — Vaevu kuuldavalt häälitseen neid viimaseid sõnu, ning sa küsid: Mida mõtled selle tähe all?

Tule jõe le minuga, mu laps!, ütlen vastuseks. Sa tuled, silmis vaikiv imetelu.

Kahlame läbi hommikuse kaste. Jõudnud jõekaldale, kummardun ja vaatan hõbeselgesse, laineteta vette. Kummardud sinagi, suigud vaatlemisse, unustades minu ja kõik, mis elab hommikus.

Mida näed?, küsin läbi vaikuse.

— Näen jõe lugematuid pisaraid ja vesiroose, nende helerohelisi õiepunge — o kui ilusaid! —, mille palistusis helendub ju lumivalge kroon.

Kuid veel?, küsin.

— Näen enda silmi, kaht —

Ja kogu maailma peegelduvat nende helenduses, lisandan su lausele. — Sellest otsi elu mõtet!

— Elu kõiksusest?, küsid.

Jah! Kogu olemisest ning enda südamest!

— Kuid elus on palju kõike, mis ei mahu igatsusse õnne järele? . . .

Tean, et lausused nüüd elu saatuslikuma küsimuse. Rõõmuga näen, et oled ju inimene elu väratil. Ole tuline võitleja!

— — Tuleme kõik kusagilt looduse igavese muutumise ahelast. Nagu lillele aasal nii inimeselegi on antud sündida kord põrmust ja pöörduda taas tagasi põrmu. Kuid selles igaveses elu ahelas üks niimetu igatsus inimese südames on saand suuremaks kui üheski olevuses kunagi varem. See igatsus on sillatalaks põrmikust jumalani. Sellest võrsub kõik inimese mõtete ja tegude maailm, nende mõtete ja tegude, milles me aimame üht valgust ja selle valguse kaudu suurimat ilu, ülimest õnne, — midagi, mis on igavene.

Kuid üks seadus on korraldand, et see inimsüdame niimetu igatsus peab toituma üha inimese tahtest. Ta on nagu tuli, mis ei põle mitte iseendast, ilma millegita, vaid ta vajab alaliselt kütet. Ainult siis, kui hoiam põlevana tule, võime tunda selle soojust. — Siin erinevadki inimeste teed. Ühed on valmis kandma ohvreid, pühendama enda jõude tulesüüteks. Nende maine tee on sageli kannatuste tee. Kuid

nende võitluse hind teeb nad tugevaks, et nad ei väsi. Nad jäävad sambaiks, millel süütuvad tuled ja põleb igatsus olemise ülimalle õnnele. —

Siis näen, kuis sa tõused, sirutad käed hommikupäikese poole ja hüüad enda ilusaima palve:

Vii mind, elu, võitlejate ringi, — nende tulekandjate kilda ehitama silda valgusele! —

LEO MÕTUS.

Tõotus.

*Ei ma taha rünnata
kõrgeid mäetippe,
kui näen alles kündmata
kodus põllulappe . . .*

*Sinna suundugu mu sahk —
kus on sööt, sääl vagu.
Mõtetes ei sihist lahk
ega vaevast pagu.*

*Aateid jälgin alati,
tõde otsin taga,
leides neid kuid palati
ei ma kohku aga.*

*Ei ma taha rünnata
kõrgeid mäetippe,
kui näen alles kündmata
kodus põllulappe.*

*Nõnda ellu suhtun ma
nagu töömees-kare:
ei ma ainult unista —
must mul varjuks tare.*

*Näen ma oma palmipuid
kodusoode ääres;
õnnelahti lubavaid
soise järve kääres.*

*Ei ma teda ilusta,
elu vaest — kuid vaba.
Ei ma silmi piluta —
olgu laugas, raba.*

ARKADI UIBO.

Tartu H. Treffneri gümnn. IV kl. õpil.

Milleks vajavad noored isetegevust?¹⁾

Tänapäeva kõikehaaravas ja üha laienevas kriisis on asetet küsimus-märgi alla palju elunähteid. Ajal, mil näib olevat jooksnud ummikusse ja kaotand väärtuse paljugi senipüsinust, võetakse nii mõndagi ümberhindamisele. Üldises ja sageli sihitus ja tasakaalutus kahtlustehoos suhtutakse skeptiliselt kõigesse.

Selles kaoses on nii mõnelgi juhul kerkind rida küsimusi, mis lähedalt riivavad ka meie noorsoo aktiivsema osa huve.

Milleks vajavad noored isetegevust? Kas iseseisev või seda olla tahtev noorsooliikumine kuulub positiivsete väärtuste hulka, millega mak-

saks noortel tegelda ja rakendada sellesse oma värskaid ning tarmukaid jõude, või on see kahjulik ning asjatu segadusi toov askeldus tänapäeva niigi segipaisatud vaimses? Kas on üldse tarvet või õigust lasta nooril tegelda nende antonoomseis organisatsioones igasuguste küsimustega, mis võrsuvad elavast ja arenevast elust ja mille ühest või teisest lahendusest oleneb rahvaste ja inimkonna saatus? Milleks võib olla kasulik noorte, elukogemusteta inimhingede osavõtt tõsiste ja kõiksusthaaravate probleemide analüüsist?

Meie päevil suured eluküsimused on liigitet kahte rühma: ühed,

1) E. N. K. IV noorte kõnevõistlustel I kohale tulnud kõne.

millistega noorsugu võib tegelda, teised, millest rääkiminegi on sageli keeldud. Kuid reaalsel eluarengul pole aga kuigi suuri kalduvusi kulgeda keeldudest ja käskudest tähistet suunas, vaid ta murrab enesele tee kõigist kunstlikest raamidest hoolimata, olenedes palju sügavamatest põhjustest kui seda on mõni olukordade ja elunähte väärkäsitelul baseeruv sundmäärus.

Kuigi noorsooliikumisele keeldud viljaks osutuvad sellised suured ning tähtsad tegevusalad nagu realistliku elukäsitelu ja kindla poliitilise maailmavaate arendamine, ei saa vist siiski keegi normaalselt mõtleval inimese salata, et seda liiki probleemid ometi võrsuvad tegelikust elust ja nende õige lahendus evib määratu tähtsuse eriti praegusel ajal. Seetõttu autonoomses noorsooliikumises saavad kõigist võimalikest kitsendust hoolimata ikka ja ikka jälle kõigi huvide tulitäppideks sellised küsimused, millest rääkimine ametlikult pole lubatud, kuid mis siiski ei lase kunagi suruda end alla ega ole surnuks vaigistavad. See aga on nii mõnelgi juhul põhjustand iseseisvat noorsooliikumist eitavaid mõtteväljendisi.

Mõnel pool ollakse arvamusel, et nooril oleks märksa mugavam, rahulikum ja edaspidiseks kujunemiseks õnnistusrikkam — liigutada end vanade poolt dikteeritud määruste ja korra järgi ja käia radu, mida on talutatud juba aastakümneid minevikus kui „raisata“ oma energiat moodsas ja üha arenevas isetegevuses, kus noore hinge võib sattuda protesti- ja vaimustusepisikuid, mis sageli ähvardavad hoopis segamini lüüa rea seniseid kopitand ja laiskustarmastavaid traditsioone ja viia noore otsima uusi seniseist piirest kaugemale ulatavaid eluradu.

Sellest hoolimata noorsoo isetegevus mõnel alal näitab hoogsa tõusu ilmet. Oleme noored. Me ei lakka õhutamast tuld noorsooliikumise ääsil. Me ei tee seda aga instinktiivselt või alateadlikult, vaid kindla veendumuse alusel. Et mõista noorsooliikumise

rahatut lainetust, on tarvis ise tunda ja läbi elada seda tuld ja vaimustust, mis nii tihti ootamatult ja tõkestamatult sütib meie keskel, lisab meie hingele uusi helkivaid väärtusi, kirgastab meie elutunnet ja julgustab sammu kaunima elusüsteemi poole viival teel.

Tänapäeval, mil elurütm ja -areng kiireneb geomeetrilises progressioo-

Arkadi Uibo.

nis, nii et ühiskondlikus elus katkeb pidevuse joon ja tekib lugematuid murranguid, mil paljudes põhimõtetes valitseb kaos ja enamik seniseid teid on lõpnud ummikus, mil pikk rida seni kangekaelselt püsinud tõekspidamisi on varisend põrmuks, elu sattund välja normaalseist rööpaist ja otsib visalt ning lakkamatult uusi avaldumisvorme, mil eluvõitlus vajab raudseid inimesi ja suurt kohanemiskust kiirelt arenevaile olukordadele, ei saa keegi, ka noored mitte, jääda ainult unistuste juurde, vaid üha kategoorilisemaks muutub tarve, võtta seisukohti reaalse elu suhtes ja võidelda nende teostamise eest.

Möödunud on ajad, kus oli kohane toita laste ja noorte fantaasiat muinasjuttudega. Tänapäeva tõusval noorsool tuleb analüüsida kõiki kaasaegse materiaalse ja vaimse elu nähteid terve mõistuse kriitikaga, lakkamatult otsida ja kindlalt tunnetada tõtt, võrrelda seda eluga, püstitada reaalseid silte ja kompromissideta asuda nende teostamisele. Põhjani vale on vaade, nagu oleks noorsoo tegelemine

tõsisemate küsimustega enesemürgistamine. Uinutus on sellest kahjulikum!

Terve mõistus ütleb meile, et olla kõigeiks varustet, see on parem kui teadvusetult hingitsemine ja uskumine mõne kõrgema võimu kõikearvestavasse ja ülitargasse juhtimisse.

Paremini kui kõik teooriad kokku on tõestand tänapäeva kriis, et senine elusüsteem jääb ajaloolisest arengust maha, ta ei saa ühelgi tingimusel jääda endiseks, vaid paratamatult

vaid nõuab, mis ei luba kompromisse, vaid on valmis võtma vastu ja lööma tagasi igasuguseid kallaletunge ja teostama ka ise rünnakuid. See loomulik protestivaim töötab vastu aegade jooksul kunstlikult loodud raamidele, mis tahavad ohjendada ja normeerida elu, kuid ei tee seda alati just päris õnnelikult. See protestivaim ei ole oma olemuselt negatiivne, mida tuleks kunstlike vahenditega püüda välja suretada, vaid ta on noorusele loomulikuks ja tõhusaks kütteinaks,

Kannuka, talu hommikul.

Foto: Paul Michelsson.

peab mõneski suhtes kujunema ümber. Kramplik kinnihoid vanast ja mingisugune ebausklik kartus uue ees raskendab murrangust läbipääsu ja aeglustab eluvõitluse lakkamatut käiku.

Lugematud püüded leida lähendust vanades piirides on varisend kokku. See sunnib ikka ja ikka uuesti suunduma uue otsinguile, rõhutab tarvet leida midagi, mis vabastaks elu aastaidkestnud ummikust ja vabastaks tee võimsale arengule.

Elame ajal, kus ikka rohkem lööb läbi terve ja kaaluka mõistuse rünnak, tõrjudes kõrvale kõike arga, eluvõõrast ja nõrka.

Noorsugu vajab isetegevust, et ta võimalikult segamatult vanadest mõjudest võiks tunnetada loomuliku elu õigeid ja vältimatuid seadusi ja juhtida oma elu nii nagu see on parim terve mõistuse seisukohalt.

Nooruses on olnud kõigil aegadel protestivaimu, mis ei palu midagi,

mis kõigile tema ettevõtetele annab ehtsa läbilöövuse ja rünnakujõu. Vale, ja elu loomulikule arengule vasturääkiv on püüe neutraliseerida selle vaimu olemust ja valada seda tühjaks sihituis plahvatusis. Noorsoo isetegevuses peab tema protestivaim kontsentreeruma löögivõimsaks loomisjõuks, mis avab uuele vaimusele tee ühiskonna ja üksikisiku südamesse.

Noorsoo isetegevuseta käidaks kogu aeg vanades jälgedes, tallataks umbses nõiarings ilma kaugema arengu lootuseta. Ainult selle arvel, mis igal ajajärgul sünnib uut ja seniolematut, toimub edu. Vastasel korral ootaks inimkonna vaimust degeneratsioon.

Noorsugu on kõigil aegadel võidelnud suurte, ühiskondlikus elus laiaulatuslike reforme soodustavate põhimõtete eest. Alati on olnud noored need, kes vaimustuvad uuest, kes purustavad vana ja teostavad

suuremal või vähemal määral oma tahte.

Reformitahet ja uusi põhimõtteid nad saavad aga isetegevusest, kus siiralt ja tõsiselt on vahetet mõtteid kõigi probleemide üle ja asutud teostama saadud veendumusi innustetult ja hoogsalt.

Seda teed peab käima ka tänapäeva noorsugu, sest ainult sel juhul võib temast areneda inimpõlv, kes on küllalt julge ja võimas täitma neid tõsiseid ülesandeid, mida toob talle lakkamatult arenev elu.

Noorsugu vajab isetegevust, et arutella teda huvitavaid probleeme sõltumatult vana ja vildaku ajavaimu virilusest. Ainult nii tema eluvaade saab areneda puhtaks ja kindlaks.

Vajame isetegevust, et kasvatada enestes vabade inimeste selgroogu, elujulgust ja vastutusvõimet enese eest. Meil peab jätkuma jõudu käia iseseisvat rada, mida näitab meile otsene ja segamatu elutunnetus. Me

ei tohi jätta teostamata ühtki loovat mõtet ka siis, kui oleksime üksi ja kui me ka kannatama peaksime oma aadete eest.

Kui käesoleval ajal eksisteerivad noorsooliikumise alad ei vasta võibolla kõigile noorte tarbeile, kui seniste tegevusvahendite ja praeguse taktikaga ei ole saavutat maksimaalseid tagajärgi, siis me võime igal ajal otsida uusi ja rakendada nende teenistusse oma energia.

Võttes kokku kõike seniõeldut, võime väita: eluvõimsad loomistahetelised noored vajavad isetegevust,

a) et tunnetada reaalselt elu kõigis selle avaldisis,

b) et kujundada positiivseks loomisjõuks oma nooruslikku protestivaimu ja tarmu,

c) et püstitada uusi kirkaid elusihte,

d) et võidelda nende teostamise eest, areneda inimkonna kultuuriliseks eelväeks ja saada uuteks inimesteks, keda tungivalt vajab uus aeg.

INJO.

Improvisatsioon quick-stepi tempos.¹⁾

*Tõsi, tütarlaps, su suu
(ütlen kulunud) on magus,
ent kui kaua oled vagus?
Praegugi sa pole truu.*

*Tõsi küll, sul kenad käed,
naerev nägu, julged jalad,
üldse nägus välja näed.
(Millal olen seda saland?)*

*Ent sa pole truu, kuis vahest
kõneld Jenoveeva-loos.
Selleks sul ei jatkuks tahet,
sinu hellitsus on poos.*

*Willy Fritsch ma ju ei ole —
homme meeldib mõni muu.
(Pole parata, et kole:
ses on süüdi juunikuu.)*

*Oled üks, tuleb teine,
näol sul naeru magus moos.
(Arm on sulle nagu eine
— lõbus kellegagi koos.)*

*Üht veel tegema ma pean:
Nimi? — Noh... see olgu — Meedi.
Nõnda lõppegu mu read:
ihalen Sind ülev Leedi.*

*Mina aga — kallis, tea —
olen nii romantiline
(kuigi moodsaks sa mind pead)!
Petis, tahad minna, mine.*

*(Ärge kartke, kallis preili,
sõbruks jääme niikuinii:
ainult muinasaegne Leili
armastaks mind teisiti).*

*Kuid kust saaksin armsa ma?
Ilmas igalpool on een
sinutaoseid. Armsama
mõttes enesele teen!*

*Silmad sinised või prutunid?
Juuksed lühikesed, pikad?
Pole vaid — miks kõike uurid? —
nagu teised — maised — plikad.*

*On brünett ta või on blond,
seda kõike ma ei tea.
Üht ta tingimata on:
ta on — ainult mulle hea.*

1) E. N. K. II luuletisvõistlusel I auhinna vääriliseks tunnustet — autor jäi saladusse.

Inimene ja elu M. Under'i loomingus.

Oleme õppind armastama Maie Underit, sest oleme õppind tundma teda ta haaravate ja paljupakkuvate luuletiste kaudu — ta paneb nende kaudu meid tundma samu tundeid, mis ta ise on tunnud nii sügavalt. Siuru-ajal — algul — peegeldas ta luule vaid üht — armastust, kuid nüüd on ta tunded mitmekesisitud.

Kunagi oli Marie Under lüürik, kelle kohta Aino Kallas kirjutas, temas olevat „grande amoureuse'i“ joont. Siiralt ja otsekoheselt kirjutas ta oma armastusest ja heldimusest. Teda tsiteeriti kõikjal. Ta oli meie parimaid tundelüürikuid — esimene, kes julgus vabalt laulda armastusest ja õnnest.

Ent sõja raskete aastatega tuli murrang mitte ainult inimeste välistes suhetes ja sotsiaalses korras, vaid ka inimesis endis. Kerkisid esile inimhinges õigluse- ja ülekohtuprobleemid, sotsiaalsed küsimused, mõeldi ligimese elule, kogu maa ja rahva tulevikule. Tol ajal ka Marie Under ületab iseene kitsad piirid — tema lauludes peegeldub suur kaastunne, kannatus kõõgiga, sõja kaja, maailmavalu. Milleks elame? On meil selleks õigus? Kaasa tunda kõõgiga — elada tuhat elu iseeneses — tähendab kannatada ja kanda tuhandete valu endas. Ja poetess on edasi annud selle valu, tuhandekordse kannatuse, sügava ja vapustava. Isegi looduslaules ei vabane ta enam sotsiaalsest tundest — kevadetki ei vaata ta ainult enese seisukohalt — ta annab edasi agulilaste, haige tütarlapse, sulaste, luuletaja-noorpoedi ning isegi õunapuude kevade-mõistmise. Ta ei ole enam üks — temas on tuhat elu; ja kui ta rõõmustub, rõõmustub ta tuhandena — kannatus on aga sama sügav kui tuhande oma.

Sõda ja selle tagajärjed on talle väga mõjund. Ta näeb maailma süngena ja lootusetuna. Üksikud tüübid, visked, mida ta meile joonistab, on kurvad. Ta asub ise teiste asemele — näeb teisi enesena, ennast teistena:

„Mis hulub tuules — see me oma hää! —
Vist külmetame laanes särgiväel.
Näe, kerjus väraval näo tõstnud tühjund nõust,
Eks vahi temastki su oma lõust.“

Nii asetub ta seegielaniku, agulielaniku, invaliidi jne. asemele. Kuigi sageli ei hoolita viimaseist, on need siiski lunastet — uue, parema aja märtrid. Tänaval jalutades autor haletseb kõiki ja kõike — näeb sotsiaalseid vastuolusid: verevaest linna proletariaati, sante, kohvikute kergemeelset elu. Talle on ajuti tulpimuseni vastik see linn, millega ta ometi koos kannatab — ta hüüab:

„Oo, hinged majatud ja peretud!“

Sellistesse luuletistesse süvenedes näeme autori suurt sidet kogu ühiskonnaga; ta ütleb enesele oma „Kontvõõras“:

„Ole kaebete, ohkete vastuvõtijaam,
Su hinges kõigi heidikute kokkusaam.“

ja samas natuke edasipool:

„Su omad päevad vaid seks sulle kätte loet,
Et teiste elu saaks kirjadeks sisse koet.“

Personifitseeritud mure sunnib autorit tema kaastundmise pärast kõõgiga kannatama, nagu ilmneb ülaltsiteeritud „Kontvõõras“:

„Tead, kusagil vaikselt kannatab üks,
Siis sina heitle ja aruta: miks?

Tead, kusagil saatusest ahistet kaks.
Nende koorem su selga, et murdub su jaks.

Tead, kusagil silmavett valamas kolm.
Sest niiskub su padi ning jalge all tolm.“

Luuletaja kannatab küll kõigi eest, kuid tema on üks, sest inimesed jäävad üksteisest kaugele — tema on kõige rohkem ükski:

„Mis teen ma siin teie ligi,
Kui ometi olen sadakord teist kaugel?“

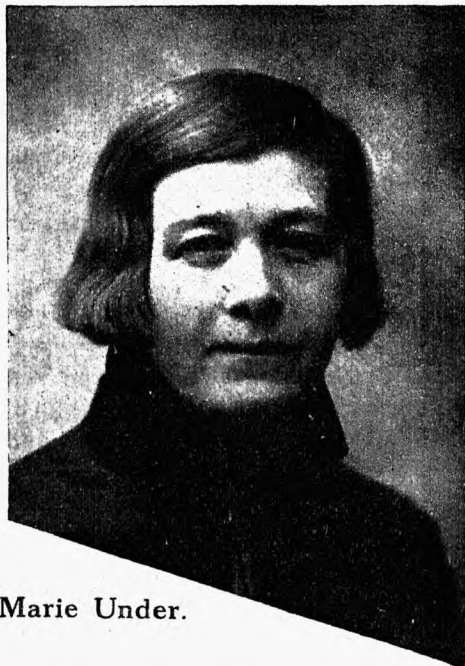
Marie Under sündis 15. III 1883 Tallinas. Lõpetas kohaliku saksa tütarlaste-kooli. Töötas 1901—1902 »Teataja« talituses. Naitus 1902 raamatupidaja K. Hacker'iga, kellega koos siirdus Moskvasse, kust alles 1906 naasis Tallinnasse — sääl elab praegugi. On vaheajal uuesti abiellund (1924) luuletaja A. Adson'iga.

Kuulus 1917—1918 kirjanikkude ühingu »Siuru« asutajate ja aktiivsete liikmete hulka. Matkand Soomes, Saksamaal ja Prantsusmaal.

Esimesed luuletiskatsed ilmusid autori teadmata »Mutti« varjunime all 1904—1905 »Postimehes« ja »Uudistes«.

Underilt on ilmund järgmised luuletiskogud: »Sonetid«, 1917; »Eelõitseng, 1918; »Sinine puri«, 1918; »Verivalla«, 1920; »Pärisosa«, 1923; »Hääl varjust«, 1927; »Rööm ühest ilusast päevast«, 1928; »Lageda taeva all«, 1930. Ballaadide kogu »Õnne varjutus«, 1929.

Tõlkeid: »Valik Saksa uuemast lüürikast«, 1920; M. Maeterlinck'i »Sinilind«, 1918; »Peléas ja Mélisande«, 1919; »Ode Béatrice«, 1921; H. v. Hofmannsthal'i »Elektra«, 1924 j. t.

Marie Under.

Murrang on sündind nii ühiskonnas kui inimhinges — elu on katki kärisend, raske ja:

„Naer käriseb kui linik lapse peos
Et nartsuna meil ripneb näos.“

Luuletaja on täis lahkumisevalu, ta ei suuda enam elada röömsalt pärast koledusi, ei tea enam, kuidas elada, kui nii paljud on surnud. Ta on sattund kui ummikusse, ei ole tal enam röömu hõiskamiseks — kannatus on selle varastand, sest:

„Kuis elada, elada, elade seni
Siin üleval,
Kui surm kõnnib kannul kui varitsev peni
Ja surnuid on murruna mulla all.“

Üks huvitavamaid ja rusuvamaid luuletisi kogus „Hääl varjust“ on „Unetuma laul.“ Autorit ei lase tema kaastundlik süda magada — kui kõik teised puhkavad, ei leia ta rahu. Magab timukaski süütuna, südame-

tunnistuse piinata, kuid autor, hälbivana üksikuna, tondina kesk ööd, igatseb igaõise une asemel surma.

Nii tuleb ta igaveste küsimuste juurde, mida inimteadused kunagi seletada ei ole suutnud ja ei suuda. Eriti öösel ja õhtul, kui kõik päevased askeldused inimeselt lahti kooruvad, virguvad mõtted ja probleemid. Öösel on inimene üksinda endaga — vanad mälestused tulevad tagasi, ei pääse nende eest. Inimene on kaks: kannatus ja rõõm, lõpp ja algus — täis vastolusid. Ja:

„Tahad välja enda tahtmisest, tahad välja sellest, mida pead,
Sest see valjus on, ja see valu on,
see on, mida vahel nõnda nead.
Kas ju kuskil enne seda maad, enne seda ilma meid ei kistud millegist
Mis meil armsam olnud enesest, — jah,
me süda pooleks rebit vist.“

Autor usub hingede taaskehastumist, võime peaaegu väita. Goethe on öelnud, et inimesel olevat õigus uskuda surematust, ka teist olemasolu — ja nii Marie Undergi küsib:

„Jatkub siis ühest ja väiksest
Elust me südamerahuks?
— — — — —
Olin vist kunagi enne
Kuskil, olen ka pärast.“

Raske on elada otsides, juureldes ja küsitelles vastusetuid küsimusi, ent oleks veel raskem ette teada kõiki pettumusi. Palju jääb igavesti saladuseks, ent see on hää, sest:

„Naera või nea,
sa sellest ju eladki, elad, et midagi
iial ei tea.“

Inimesel peab olema lootust, muidu ei jõua ta elada. Inimese vaim — juurdlev, kahtlev, vallakõitev, muigav — võib küll sageli inimest tõest kaugemale tõugata, kuid hing, ürgolemus — see jääb.

On olnud metsrahvaid — kuid inimese vaim on arenedes loond euroopalise kultuuri, ameerikalise tehnika ja kaudu teaduse edusammude avastand tõe. Inimene lõi uued jumalad; nad arenesid egiptlaste Apise kummardamisest kuni usuni masinatesse ja rekordidesse. Ometi ei avasteta kunagi kõike — elu pärast surma jääb seletamatuks. Aga kas on siiski sellepärast tark loobuda otsinguist, nagu tegi seda Buddha? —

Kõigi kannatuste ja valude pääle vaatamata ei ole Marie Underist saand täielikku pessimisti. Ta ei ole veel kaotand usku inimese vaimu püüdmistesse. Ta tunneb küll pettumust ja tülpimust maistest lõbudest, kuid rahutu vaim otsib uusi tõdesid ja väärtusi elus. Inimene on otsiv ja püsimat, ent ta hing on samane päikesele. Samuti kui päike, elame meiegi! Milleks? —

„Vaid hingata on pidu! Olla — olla agu!“

Olla koiduna uut ja paremat aega kuulutavad, olla igavesti noored kui lained, mis rahutult ja jõuga murduvad vaikse ranna vastu ja pilkavad seda! Võimsalt ja julgelt peame elama! —

„Ei lõppu lepitava ihand me, ei tunnud arga algust.“

Ja ennekõike noored peavad liituma paremaks, julgemaks tõuks! Jõudu ja energiat peame omama, et midagi saavutada. Praeguse nooruse ülesanne oleks tasandada sõja tagajärgi, kogu hingega püüda lepitada aegu. —

„Töötus üks käib üle maa: et hääks teha
aegade viha.

Südame aurava poetame tekku: igavest uus
on imede leid.

Inimsoo sillaks me säet: meie on tulevik!
Noorus on püha!“

Marie Under annab edasi samahästi sügavat valu ja kurbust kui õnne ja rõõmu. Ja kõik tema laulud on tulvil tundmusist. Ta on mõistetud tundma vastandeid:

„Kui: naudingu värinad piigel
Olen sööstnud üle mõistuse võlvi
Tundmuste keerleval kiigel;
Pärast seista tuli nõrkevi põlvi.“

Sügavast kannatusest võib põgeneda ainult ürgloodusesse — ja Marie Under läheb tagasi kevade ja lillede, lindude ning jõgede ärkamise juurde. Ta leiab uuesti rõõmu, ent mitte enam tantsus ega linnas, vaid ta tunneb rõõmu vetevoolamisest, tunneb rõõmu hommikust ja loodusest. Ta tunneb suurt sidet loodusega — ta on temaga üks. —

„Ma vagalt vette pistan peod!
See käeand — vere hõimu ihk,
Sest kõige olevaga ühte seot
Mu takukest kikk.“

Praegune juubilar on meile annud sügava ja mitmekesise elutunnetuse. Inimene on ühteseotud kõigiga ja kõigega — on rõõmude ja valude algelement. Ei ole teist Eestis, kes tabaks inimese kahtlusi ja mõtisklusi nii peenevarjundiliselt ja annaks neid edasi sellise seesmise jõuga. Underi luule, see ei ole üksinda kirjeldis ümbrusest ja mõtteist — see on mõte ise, mõte oma ümbrusega; tundmused ja muljed, mida annavad meile meid ümbritsevad elunähted. Noorena ja elujõulisena, nagu ta on, tunneb ta alati sügavalt.

Huviga ja juba ette rõõmustades jääme lootma tema järgmisi luuletiskogusid!

LEMBIT KUIBIN.

Labürint.

Legend.

See juhtus väga palju aega pärast seda, kui mitteolemasolew kattis lahti oma filmad. Aga enne! — Kui need awanejad vaatamisefekts, siis oli see maailm, mis tekkis.

Ent ime: seftsaadit pole need filmad wästimuseft kokku wajund ega neis pole teffind igawuse läiget, seft fõit, mis nad säääl nägid wõi näewad, ei lasse tunda igawust ega fõrduwust, fuigi nii palju aega on juba möödunud

seftsaadit, et igaüks langeks furnuna maha, kui ta suudaks seda fujutella.

Nõnda on saand mitteolemasolewast maailm ja kestab seni, funi too peakts jääma tuffuma wõi pigistama oma laud kas igawuseft, pahameeleft wõi pääletulewast õõst. — Enge fõit, mis ta nägi, oli ta filmile nit lõbus ning imelift waadata, nagu lastele wõwerdamine templis wõi nagu naistele ning tüdrukutele wõdramaa kaupmeeste

At the end of the world

ja sõdurite saatmine filmadega, kelle nägude küljes ripuvad nende piigud.

Uga inimene andis kõik selle, mis oli tekkind mitteolemasolewa filmade vaatamisest, kui need olid awanend — Jumalale, kelle inimene ise oli loond, et see wõiks teda ja maailma luua; inimene andis Jumalale päikese, tae-watähed ning wõlwi, ja ta ei jätnud, enesele et enam maad, mõistust, tõtt ega iseennastki.

Uga pääle selle kõige imelikuma ja mõistmatuma, mis inimene korda saatis, nägi ta weel üht pilti, mis talle pea niisama imelik ja mõistmatu, kuid huwifõitew oli:

Runingas Samsiramis walitses oma riiki, mis oli nii suur, et selle piirid olid maailma piirid ühtlasi, suures tarkuses ning õigluses. Uga ta tahtis ehitada enesele uut lossi nagu on wäärikas wägewale ja targale kuningale. Ning ta wõttis nõuks seda teha, mida oli ihaldand ta õiglase süda ja tark pää.

Kui kaua elas ning walitses kuningas Samsiramis?

Inimesed ei osand üles arwata enam ta aastaid, aga nad nägid, et kuningas kodade trepiastmed, mis ta oli lasknud raiuda kõige kõwemast kivist — kui ta wõttis walitsuskõpi oma õndsalt isalt, kelle pilwed elusana olid wiind taewasse — olid arwata orjade, sulaste ning ümmardajate paljaste jalataldade astumiseft kulund õhufesiks ning õõnsaks, nõnda et sinna wõis koguneda suurte sadude ajal wesi nagu liudadesse, kus templite pühad tuwikesed käisid joomas ning suplemas.

Ja siis juba oli aland Samsiramis uue lossi ehitamist, aga itka polnud see weel walmis.

Kui ometi, nõnda nagu kõigil asjul, mis on kord alatud, on wiimaks ots, kõige wägewama kuningas Samsiramise loss sai walmis, siis ei teadnud enam keegi, millal alati selle ehitamist. Ruid ühte rääkisid nende pimedad wakenemad ja isad — suureft lagendikust lõpematute põlbude ja aedabega, kus ülestamatu kiwimägestik, mille terawad ladwad olid kriimustand pilwi, kui need olid üle lendamas. Nüüd polnud

enam seda mägestikku, waid loss, mis oli ehitatud selle rahnudeft.

Sii kutsus Samsiramis kõiki waatama oma lossi, ja mitmed surid jalamaid imest, mida nad nägid.

Wõned aga himustasid näha seda hoonet seestpoolt; wähe polnud neid, kelle uudishimu oli tugewam nende kartuseft. Ent kedagi ei näind päike enam jälle, kes sisse oli astund wärawateft, sest enne sai noormehest raut, kui ta jõudis káia kõik läbi, et jõuda wälja. — Nii keegi ei tulnud tagasi, kes oli läind kuningas Samsiramise lossi waatama: nad ekfisid seni, kuni nende aastad said otsa.

Niisama nagu ei olnud wähe neid, kes olid kadund, nõndawõrd palju oli neid, kes tõttasid, et waadata ning imetleda suure kuningas ehitist, sest mida paremat, toredamat ja hiilgawamat wõis kellegi film ihaldada näha. Paljud wahetasid oma aastad häameelega selle wastu, mida nad nägid.

Enge ükstord tahtis kõigewägewam kuningas Samsiramis ise näha, mida ta oli korda saanud, ja ta läks waatama oma lossi, mille ta oli ehitand rõõmuse endale, imestuseft ja hirmuseft waenlasele, aga kiituseft Jumalale. Ent see oli wiimane kord, mil rahwas nägi oma kuningat — kui see astus sisse oma lossi ukseft. Kes wõis arwata, et kuningas effis oma lossi, mille ta ise ehitand. Ei teadnud keegi teda osfima minna. Uga kui wiimaks mindi, siis oli otijate saatus seefama.

Ja kui kõik teada said, et õiglase kuningas Samsiramis on ära efind oma lossi ning ei tule enam tagasi, siis kõik rahwas, kes laotuse all, et nutta taga oma suurt walitsejat — nii alamad, sõbrad kui waenlased — tulid kofku rüledasse templisse, kus wõis kuulda rohkem kui näha, sest päikese walguseft ei jätkund, et farnast suurt koda walgustada, mille Samsiramis oli pühendand rahwale.

Sääl üks kõige pühamaid preestraid rääkis leinajale rahwale:

Ma ei räägiks sõnadega, mis on sõnad ainult; ma ei räägiks sõnadega, milledest kõne kaob kõrwust kui

filmilt wiirastus ja mälust uni; ma ei räägits sõnadega, mida mu suu räägib kui sõnu ning mida teie mõistus ja süda püüawad asjata nagu laps walguist ruhmikuga; ma ei tahaks rääkida, kui see oleks ainult kõne. Oh et mul poleks pigem suud, mis lobisemiseks ja sõnu, mis õnnisad kui wastutaja wõlwalustest ning sammastikkudest! Oh et mu suu ei awaneks jutuks ega sõnadeks, waid tuleks, mis ei pääse mööda kellegi filmist, wõi töotusteks, sest need ei unune, waid tilguwad nagu uim kõrwadest südamesse. — Ma tahan rääkida elawate sõnadega. Aga mu suu ei kuula mu südame sõna, kui tuletan meelde, o rahwas, meie kadund kuningat. Teie küsite, kuhu ta on jäänd? — Ta on efind oma lossi, mille ta ehitas. Kuid ärge arwate teda wähe- maks Jumalast, kellest ma räägin teile sedafama. Inimesed, kas teate, et alguses polnud midagi kui ainult Jumal. Ta oli üksi, enge ta tahtis, et pidi saama kõik, mida teate olemas olevat, ja niisama ka see, mida nõder inimese aru ei jõua mõista. Jumal lõi maa-

ilma ja teie ja kõik, mis on. — Aga ta oli eemal sellest, waatas seda ja röömuistas oma kätetööst. Kuid wiimaks astus ta alla, et näha ja waadata, mida inimesed nõnda kiitsid ja mille eest nad teda tänasid, nagu läheb waatama peremees oma põlde, isand oma orje wõi nagu wägew kuningas Samsiramis oma lossi. Aga oh häda: nagu meie filmad on tühjalt oodand oma kuningat mitu põlwe ta lossi wärawate ees, nõnda taewas asjata ootab Jumalat, kes oli tulnud waatama maailma, mille ta oli loond nii targalt, et ta isegi pidi inimestama, aga kuhu ta effis. Inimesed! Kui keegi teist peaks leidma Jumala, siis talutage ta taewasse. Otsige laffamatult, et igauks teist wõiks olla leidja!

*

Aga mitteolemasolewa filmad on ikka weel uudis himust tänapäewani pärani, otside ühes inimestega Jumalat, kes effis ära maailmas. Ja taewas on tühi — ei kedagi pole panna maailma troonile praegu.

OTT KANGILASKI.

Raks muinasjuttu.

Walgumihkel.

Ennemuiste olnud meie maal suur põud. Ei wihma saja sugugi. Rahwas suurest hädast. Wiimaks tulnud ühele mehele hää mõte. Läind laadale, toond walgumihkli. Hakand sellega wälku lööma. Kohe piksewihm sadama. Walgumihkel ometi waga piiske — wihma sadand ainult pool toopi. Et kuningas saand sellest kuulda. Käskind terwe riigi raha ja wase kofu tuua. Toodudki. Sellest ehitatud walgumihkel. Ei saand teine suuri-suur ega tibastillutene: ots oli pilwedest poole wersta kõrgemal. Hakatud wälku lööma. Aga ei keegi jõua mihklist wälku wälja lüüa. Mindud wõõrale maale meest otsima, kes walgumihklist jagu saaks. Otsitut kolm aastat, ei ometigi leitud meest. Siis hakand wihma iseenesest sadama.

Et walgumihkli ehitamistest kasu midagi.

Tornihüppaja.

Korra tahtnud mees tunda, kuidas külm tuul südame alt läbi käib. Wõtnud nõuks tornist alla hüppata. Enne seda sidund ometi hinge niidiga kaela, et ära ei kaoks. Ei nüüd mees kartnud midagi, hüppand julgelt alla. Külm tuul käind südame alt läbi küll, aga olnud teine ometigi nii külm, et wõtnud hinge ära. Kui mees maapinnale jõudnud, wajund teine laiaks kogu. Et mehest saand ilma hingeta asja enam ühtigi. Eöödetud teine tuwidele ära. Aga kuhu mehe hing saand, sellest ei ole ma midagi kuulnud.

Ylevaade Narva nooroo organisatsioonest¹⁾.

Väljaspool koole teotseb Narvas kaheksa suuremat nooroo-organisatsiooni. Nimelt: Gaidide Maleva, Skoutide Maleva, Noorkotkaste Maleva, KNNÜ, KNNMÜ, N. Ü. „Astra“ ja kaks ÜENÜ osakunda. Pääle nende on veel hulk igasuguseid noorte toimkundi, mis asutet vanade org-ide juure.

Kõik nimetat iseseisvad noorte koondised teotsevad põhikirja järgi täiskarskel alusel.

Nii on organiseerund yldse umbes tuhande noore ymber. Gaidide, Skoutide ja Noorkotkaste Malevate ning KNNÜ ja KNNMÜ liikmed on enamuses kooliõpilased, ÜENÜ osakundade ja N. Ü. „Astra“ liikmeskunna moodustavad aga enamasti töölisnoored.

Igas org-is on mitmesuguseid rühmitusi. Nii teotseb kirjandus-, spordi-, karskus- jne. ringe. Korraldetakse referaat- ja vaidlusõhtuid, spordivõistlusi, võimlemist ja mängu, kõne- ja kirjandite võistlusi. Gaidid-skondid-noorkotkad korraldavad suvel laagreid. — Org-ide juures teotsevad ka oma laulukoorid.

Gaidide Maleva juures teotseb veel n. n. huviring, mis paneb rõhku just tydrukute kõnelemisoskusele ja muile praktili- sile teadmisile. Iga liikmekssoovija peab enne esinema mingi iseseisva tööga ning alles siis, kui töö rahuldab, tunnistetakse ta täisõiguslikuks liikmeks.

ÜENÜ osakunnad teotsevad eriti näite- kunstiga, andes järjekindlalt huvitavaid näid- endite õhtuid.

N. Ü. „Astra“ omab parima käsipalli naiskonna linnas.

Narva Yhisgymn. Õppur-Yhingu juures teotseb hulk õpilasringe. Nimelt: kirjan-

dus-, draama-, spordi-, male-, tehnika- ja karskusring.

Kirjandus- ja karskuring on töötand koos, korraldades hulk referaat- ja vaid- lusõhtuid. Käsitelu all on olnud teemad: „Noorte Ylesandeid“, „Sõbrad, sõprus“, „Naise ja mehe hingeelulisi erinevusi“, „Hypnoosist ja autosuggestioonist“ jne. Referaate: „A. Järnefelt'i Greetast ja ta Is- sandast“, „H. Ranna' Kehast ja vaimust“ j. t. Ylevaateid H. Visnapuu, M. Under'i, A. Järnefelt'i j. t. loomingust. Pääle selle on karskuring korraldand alati n. n. aru- andeõhtuid liidu kongressist ja asemike- kogukoosolekuist ning referaate suvipäe- vade muljeist. Samuti on olnud aktusi karskus- ja emadepäeva puhul Huvita- vaks kujunes n. n. „Kevadiku“ õhtu, kus õpilased avaldasid arvamusi oma hääle- kandja kohta. Rohket osavõttu on leidnud ka kirjandus- ja karskusringi korraldet võistlused mitmesuguseilt alult. Nii on olnud kirjandite-, deklamatsiooni- ja luule- tisvõistlusi. Praegu valmistub osa kars- kusringi liikmeid kevadisiks karskuseksa- meiks. On käimas ka esperantokursused algajale, millest osavõtt rohke.

Kirjandusringi korraldusel on kooli lugemislau.

Kirjandus- ja karskusring oma yhises töös on pyydnud haarata võimalikult lai alu. Kartes yhekylgisust, ei ole referaatide ja vaidlusõhtute teemadki valit nii, et nad moodustaksid mingi terviku. Töötulemusi võib nimetada rahuldavaiks.

Yldiselt peab mainima, et Narva noor- soo-org-id koolis kui ka väljaspool on teind edusamme. On märgata teotsemistahet ja töömeeleolu.

Loodame, et see veelgi tõuseb.

¹⁾ Autori kirjaviiis.

Juhte kohtadelt.

Hilja Kollist —

noorsoo karskusliikumise tähtsaim juht Tallinas ja äsjamöödund VII noorsoo karskus- kongressi kohapäälne pääkorraldaja. Tema elu-olu, töö ja tegu paljastub kogu »Kevadiku« perele ta tubli klassiõe ning töö- kaaslase Agnia R. Eliaseri tõetruu sule valgustusel, kes meile järgmist pajatab:

Hilja Kollist on sündind 1915. a., teot- ses lootusringis algkooli 5-ndast klassist pääle; keskkooli üle minnes astus Tall. Linna Tütarlaste Kommerts-Gümnaasiumi ja Kaubanduskooli Karskusringi, kus on tänavu teist aastat presidendiks. Innustet

ja õhutet ringi tööle 1930. a. liidu Tallinna kongressist, on ta edukalt ringi noorema- test klassidest koosnevate liikmetega kor- raldand huviküllaseid õhtuid.

Eriti vaimustet on ksv! Kollist suve- päevadest, millistel ta on viibind Viljandis ja Haapsalus. Olles liikuvamaks hingeks meie õpilasperes, kus teda väga austetakse ja armastetakse, ei piirdu ta tegevus mitte ainult Karskusringiga — ta on mitmendat aastat Kooperatiivi juhatuses, käesoleval aastal koguni president.

Ksv! Kollist on väga laialdaste huvi- dega ja arenend tütarlaps. Erilised huvi- ained koolis on talle ajalugu ja matemaat- ika, kusjuures ta eriti viimases suuri või-

meid ilmutas (nim. aine lõppes IV keskklassis).

Ta pooldab kehakultuuri, on aga täiesti rekordspordi vastu. Muide — õpib koolis hästi (võiks öelda, ületab cum laude taseme, sest ta ei tuubi).

Küsi-in, et millist kirjandust ta harrastavat. Ja ksv! Kollist, kes vägagi tõsine ja tihti huvitet igasugu probleemest ja kes

Hilja Kollist.

loeb harilikult hardumusega ja mõtiskelles Zweig'i ja Wassermann'i töid, vastas, et »Chourts-Mahler'i!«. Aga soovitan seda vastust mitte arvesse võtta.

Muusikat armastab ta ka, kuigi kõige rohkem mitte gramofoni, vaid Chopin'i ja Liszt'i. On ise ka musikaalne. Luuletabki. Üldse: kõigiti andekas tütarlaps.

Tema ideaaliks on Napoleon, kui usute — aga võite ka mitte uskuda. Ja tahab väga õppida keeli.

Teater meeldib talle rohkem, aga kinos käib tihedamini.

Ksv! Kollist on suur patrioot (kui soovite, et teda tsiteerin: šovinist, ateist jne.), aga tõepoolest mitte ainult hurraa-päälle, mida ei armasteta Olgugi, et ta ei kavatse astuda veel erakonda, soovib ta siiski, et õpilastel pisut aimu oleks poliitikast.

Ja lõpuks — temale õnnetoov kalliskivi on opaal ja kavatseb, olgugi et ta sugugi ebausklik pole, varsti omale horoskoobi teha lasta.

Huvituseta ei ole ka märkida, et pooldab korporatiivset kasvatust — vähemalt ta ütles nii, aga uskumine on teiste asi.

Lisada ehk võiks, et on läbi ja läbi seltsimees ja oskab lugu pidada sõprusest.

Evi Lassen —

noorsoo karskusliikumise kauaaegne ja praegugi kindlalt tütrihoidev juht Narvas. Alaline liidu kongresside, kursuste ja suvipäevade osavõtja. Inimene, kes eriti „Kevadiku“ saatust on südamel kannud. Ta pole ainult lugend ega levitand „Kevadikku“, vaid on haarand sule kätte ning ise selles ka kirjutand (vt. „Kevadik“ nr. 2,

1932, lhk. 25—26: „Usust meie ajal“). Ja nüüd, mil „Kevadik“ tellimiste alusele üle viidi, on ta esimese nr.-i ilmumise ajaks suutnud organiseerida juba tervelt 70 (loes eitsekümmend!) „Kevadiku“ tellimist ja toimetusele edasi saatnud.

Evi Lasseni huvide ja askelduste mitmekesisusest kirjutab meile ta linnakaaslane Õie Sõster, kes küll suurema osa aastast Tartu Ülikooli pääl mööda saadab, aga sellest hoolimata oma kodulinna tähtsaid tegelasi väga hästi tunneb. —

Evi Lassen on sündinud 1916. a. Tallinnas. Algkoolis on käind — 4 aastat Udrias ja 2 viimast aastat Narva linna IV algkoolis. Õpib praegu Narva Ühisgümnaasiumi IV klassis. Sääl on ta agaralt kaastegev õpilasringides: õppurühingu sekretär, karskusringi asutaja ja esinaine, kirjandusringi ja spordiringi juhataste liige. Pääle selle on ta Narva Gaidide Maleva sekretär ja I gaidrühma päälilik. Ja iseeneestki mõista: ka Narva Esperantista unigõ liige.

Koolis ja üldse on ta huvialadeks keeled, kirjandus ja filosoofia. Kirjandusest eelistab Skandinaavia ja Soome kirjanikke. Lemmikluuletaja — Verhaeren. Armsamad raamatud — grammatikad ja

Evi Lassen.

sõnaraamatud. Vabal ajal õpib keeli, eriti on ta huvitund Soome keelest. Koolitõöst vaba aja veedab ilukirjanduslike, psühholoogiliste ja keeleteaduslike tööde lugemisega. On keeleanuenduse fanaatiline kaitsja¹⁾.

Armastab reisida. Kunstialadest huvitab teda eriti maalikunst, kuigi ise ei oska põrmugi joonistada.

Pidudel ei käi, väljaarvatud koolipeod. Tantsu pole jaksand ära õppida. Sporti ei harrasta, ei poolda ka rekordspordi. Armastab teatrit, kinos ei käi. Sõidab sel-

¹⁾ Seepärast võimaldetakse talle siinses „Kev.“ nr.-is täieline keeleline vabadus.

leks just sel pühade vaheajal ¹⁾ Tallinnast läbi, et võimalduks minna Estooniasse.

Ilmavaatelt on rahvuslane. Sotsialiste ei seedi, kannatab ja sallib aga neid kui inimesi.

Sõidab käesolevail kevadpühil Viljan-

disse, eesti esperantistide kongressile, et tutvuda kodumaa esperantistide perega.

Abielluda ei kavatse, on põhimõtteline „vanatüdruk“.

Ülikooli kavatseb astuda, kui selleks võimalusi avaneb.

Hääd kirjandust.

Oliver Goldsmith: Wakefieldi ²⁾ kirikuõpetaja. Tõlkinud J. Silvet. Eesti Kirjanduse Seltsi kirjastus. Tartus, 1931. 272 lk. Hind 3 kr., köites 3 kr. 50 s.

O. Goldsmith'i »The Vicar of Wakefield« on neid Euroopa moodsa romaani esisaisid, mis õieti ainukesena elab täisverelist elu tänapäevsegi kirjanduselugeja maitsemaailmas. Ja ehkki kirjandusajalugudes täiesti õigustetult omistatakse nüüdisaegse romaani kui uue kirjandusliigi põhjendamisau Samuel Richardson'ile, ületatakse ometigi niihästi kunstipärasuselt kui ka elulähesuseltki — tüüpide usutavuselt Richardson peagi oma kaasaeglase Goldsmith'i poolt. Olevikulasele osutub igatahes kõnesolev romaan vanimaks — ilmumisajaldasa, mida ta veel mõnuga loeb ning naudib.

Goldsmith ise on vägagi omapärane kuju kirjandusajaloos. Kaasaeglased pidasid küll toda rõugearmilist iirlast pooltotraks ning nimetasid teda „inspireeritud iidiodiks«. Kuid siiski on aegade proovikojas diskonteeritud kirjaniku eneseusalduse vksel »härra Tulevikule«, milles ta käsib välja maksta »ühe tuhande naela eest kiitust«. Ja tänapäeva tuntu- maid inglise kirjanikke H. G. Wells pihib, et tema hingeelus olevat etendand »Wakefieldi kirikuõpetaja« autor sama osa, millega paljude juures saab aegu Kristuse isik.

Goldsmith'i sünnipäevaks peetakse tavalisti 10. XI 1728, kuigi hauakirjalt leiame 29. XI 1731. Lõpetas 1749 Trinity College'i Dublinis ja kavatses siis oma karjääriteed alata vaimulikuna, mis aga äpardus — osalt seepärast, et noor kandidaat ilmus piiskopi ette helepunastes pükstes. Katsetas siis mitmel alal: oli koduõpetaja, tegi ettevalmistusi advokaadi ametiks, õppis arstiteadust. Olevat koguni Louvain'i ülikoolis (Belgias) omandand arstiteaduse bakkalaureuse kraadi — ametliku »loa inimesi tappa«, nagu ta ise sõnub. Ent vastaval eksamil ametlik inglise Arstiteaduslik Koda leidis, et Goldsmith on kõlbmatu isegi lihtsaks haigemaja-abiliseks. Nii jääb järele vaid sulemees Goldsmith. Ja vilkalt järgib üks raamat teist. Sissetulekud olid mõnigi kord õige silmapaistvad. Aga siiski sureb Goldsmith suurtes võlgades — 4. IV 1774.

Pääle paari pikema luuletise ja ühe komöödia on enesele inglise kirjanduses võitnud jäädava koha ka Goldsmith'i ainuke romaan —

»Wakefieldi kirikuõpetaja«, lõpetet a. 1762, ilmund alles a. 1766. ³⁾

»Wakefieldi kirikuõpetaja« on perekonna-romaan. Päätegelane dr. Primrose on teataval mõõdul Don Quijote'i hõimlane — rüütellikult suurmeelne, vankumatult heasüdamlik, lapsikult lihtsameelne. Ta armastetumaid kõneaineid on: abielu — selle õnne tõenduseks kirjutab ta mitu juhtlust. Juba tolle mina-vormilise romaani esimesest lausest peegeldub jutustaja lemmikteem: »Olen alati olnud arvamusel, et aus mees, kes abiellub ning kasvatab üles suure perekonna, toob rohkem kasu kui see, kes jääb vallaliseks ning ainult teeb sõnu rahvaarvu suurendamisest« Igas elu-olukorras, ka kõige viletsamaski leiab dr. Primrose erilisi rööme — kõik saatuselöögid võtab ta vastu stoilise rahuga. Ta suhtumine kaasinimesisse on miivis — täis usaldust. Ta elupõhimõte: mõõdukus on voozus.

See piskuga rahulolev maapastor, »kelle peamiseks lohutusallikaks on lootus tulevasele elule« (nagu väidab romaani autor eessõnas), tuleb meile raamatut lugedes imeliselt lähedale ja muutub kuidagi armsalt koduseks. Kahetseme teda südamest, kui õnnetused talle üks-teise järgi Hiobi kannatustena kaela sajavad. Ja ühtlasi hämmastume tema kindlaks-jäämisest ka kõige raskemais katsumisis

Teritub meelde teisigi kujusid romaanist. — Ennekõike paelub meie tähelepanu pastori naine Deborah. Deborah on hoopis teisest laastust löõdud kui ta mees. Tema mõtted piiravad üha küsimust: kuis sobitada tütreile rikkad ja kõrgest soost mehed. Aga temagi on oma tublisti praktilisemast meehest hoolimata üpris kergeusklik. — Noore naiste võrgutaja mõisahärra Thornhilli teeseldud armastus Olivia (Primrose'ide vanema tütre) vastu omandab ta silmis siira lembe oreooli.

Ent pääle muu on selles romaanis huvi-väärivad ka autori seisukohavõetud ümbritseva elu nähete suhtes. — Varade jaotuse probleem ja sellest tingitud sotsiaalne kihistus — rikkaste-vaeste küsimus on tihti-riivatavaks aineks. Mõnigi kord ründab kirjanik noid ühiskondliku elu fenomeneid sarkasmi nooltega. — Lk. 51 jutustab dr. Primrose oma perekonna käitumisest mõisahärra Thornhilli naljade puhul: »me kõik naersime kaasa, sest rikkaste naljad leitakse alati teravmeelsed olevat« (harvendus — F. O.). Seadusandluski saab terava kriitika osaliseks. — Vanglasse heidetud

³⁾ Andmed võetud J. Silvet'i kirjandusloolisest sissejuhatusest (lk. 7—12).

1) s. o. möõdund kevadpühade koolivaheajal.

2) loe: Veikfiildi.

dr. Primrose mediteerib: »peeneadatud ühiskondade kodanikkude juures, kus karistusseadused on rikaste kätes, nad lasuvad rängalt vaestel . . . mida päratum on meie varandus, seda suuremad on meie kartused, ja kõiki meie omandusi piiratakse iga päev tihedama seadusteivasaia, mille ümber ripuvad võllad, et ära peletada iga sissetungijat« (lk 214).

Romaani stiil on lihtis, voolav ja soojasüdamlikult häälestet. Kogu raamatu lugemise aja tunneme hinges leebet patriarhaalse õhustiku paitust.

Jääb vaid soovida, et käsitledud inglise kirjanduse väärtteos leiaks teed iga Eesti noore kirjandushuvilise raamaturiiuile.

Fr. Olup.

Esperanto.

Redaktita de Esperanto-Komisiono ĉe Estonia Junulara Abstinencea Asocio, Tartu, Gustav-Adolfi 18.

Kas olete juba

tutvustand esperantot oma kaaslasile, kirjutand kooli ajakirjas, korraldand ettekandeid; alustand esperanto kursust, õpiringi või vähemalt algatand iseõppimist; asutand esp. sektsiooni või ringi, korraldand kooli (resp org-i) esperantistide koosviibimisi, toimetand oma seinalehte; muutnud kirjavahetuse välismaa noortega massiliseks, hankind esp kirjandust ja ajakirjandust lugemiseks; mõtelnud noorte esperantistide kohtumisele ENK suvipäevadel?

Ankeedi tulemusi.

Esperanto Toimkonna (ET) poolt korraldatud ankeedile on saabunud vastuseid 9 keskkoolist, 4 kutsekoost ja 3 algkooli lootsuringilt, 5 ENK liikmelt — org-ilt väljaspool kooli ja 18 kirjavahetajalt liikmelt. Suur osa koole, org-e ja k-likmeid ei ole vastand. Ankeedi vastand 10 kesk- ja kutsekoolis on esperantiste: ainult rahuldava lugemisoskusega õpilasi 66, õpetajaid 10; lugemis- ja rahuldava kõnelemis- oskusega õpilasi 21, õpetajaid 7; kokku õpilasi 87 ja õpetajaid 17 (tõepoolest Eesti kesk- ja kutsekoolide kohta on need nagu ka järgnevad arvud palju suuremad, sest paljud koolid, kus ET teada leidub üsna rohkearvuliselt esperantiste, ei vastand kahjuks). Parajasti õpib esperantot 153 õpilast ja 1 õpetaja (arvestamata enamus Tartu koolide esp. kursust osavõtjaid). Soovib õppida 138 õpilast ja 3 õpetajat. Teotseb 2 esp. ja 1 võõrkeelte ring, mille tegevuskavas esperanto. Algkoolide kohta puuduvad täpsamad andmed. Ankeedi vastand org-es väljaspool kooli on liikmete hulgas ainult rahuldava lugemisoskusega 17 isikut, ka rahuldava kõnelemis- oskusega 3 isikut, õpib parajasti 24 isikut, soovib õppida 5 isikut. Kirjavahetajast liikmeist on õppind esperantot 9, soovib õppida 5 (kahjuks jällegi väga puudulikud andmed).

Esperanto ringide tegevusest.

Tallinna linna I tütarlaste gümnaasiumi esp. ring „Verda Rondo“, asutet 19. I 33. Liikmeid 30 õpil. Juha-

tuses: Martinson, Tamm, Valdpalu, Kallismaa; hooldaja dir. H. Roos. Korraldab koosviibimisi esp. praktiseerimiseks „elava ajalehe“ ja mängudega, esp. õpiringi õpil. Hilda Tamme juhatusel, ettekandeid jne. Kavatsetakse laialdast propagandat ja esp. lugemislaua asutamist. Soodsad väljavaated.

Tartu poeglaste gümnaasiumi võõrkeelte ring. Liikmete arv 54. Juhatuses: Ilmar Eihelman, Leopold Märss, Eino Pillikse; hooldaja õpet. Helmi Ottas. Sel semestril korraldand esperantokeelse loengu Upsala ja selle ümbruse üle, Csehmetoodilise kursuse, avaldand artikli esp. üle humanitaarringi ajakirjas, tellib ajakirja „La Praktiko“.

Tartu linna tööstuskooli esp. ring koondab ligi 50 õpil. Korraldab referaate jne.

Karskusringidest avaldab agaramat tegevust esperanto alal Narva linna ühisgümnaasiumi karskusring — esp. propaganda, kursus (41 osavõtjaga), kirjandus, kirjavahetus jne. Aktiivsemaid esperantiste Evi Lassen, Arnold Rosental jt.

Saatke alati informatsiooni kohtadelt!

Esperanto tähe all

elavad Tartu koolid Kursused toimuvad korraka linna tütarlaste, linna poeglaste ja H. Treffneri gümnaasiumis. Osavõtjaid kokku ligi 100 õpil. Juhatab rootsi esp. lektor Karl Tunón. Pääle selle linna tööstuskoolis õpib esp. vabatahtliku ainena 46 õpil. Õpetab õpet. V. Raukas Kavatsetakse Tartu koolide esperanto keskkondise ellukutsumist.

Saatke kohtadelt teateid esp. õpetamise kohta koolides!

Suvipäevadel

Esperanto Toimkond korraldab esperantistide erikoosoleku esperanto rakedamisvõimaluste teemal ja toimetab eesti- esperantokeelset seinalehte sõnas ja pildis. Esperantistid olgu viimseni väljas!

Korespondu!

Ni ekaperigas senpage adresojn de la dezirantaj kun la estona junularo korespon-

dadon gejunuloj ekster-kaj enlandaj. Bonvolu sendi multnombre viajn adresojn al ni. La subaj adresoj estas prenitaj el la gazetoj „Internacia Pedagogia Revuo“ (IPR), „Pedagogia Servo“ (PS) kaj „Juna Esperantisto“ (JE).

1. 15–20-jaraj junuloj; adr.: Esperantogrupo, Folkskoleseminariet, Göteborg, Svedio (EJ).

2. 200 lernantoj dez. koresp. individue kaj kolektive pri lerneja kaj ciutaga vivo, intersangas gazetojn, afiŝojn, fotojn ktp.; adr.: Belaev, Ĵilstroj d 7. kv 4, Suĥo- lojje, Ural obl., USSR (PS).

3. Popollerneja infangrupo — 9 knaboj kaj 4 knabinoj, 10–13-jaraj; adr.: Felix Lehmann, Lychenerstr. 124/25, Berlin N. 58, Germanio (IPR).

4. 2 junaj samideaninoj dez. koresp. perletere; adr.: Astrid Egström, Gabelsgate 11. IV, Oslo, Norvegio (EJ).

5. 2017–28-jaraj lernantoj dez. koresp. pri kulturaj kaj ekonomiaj problemoj; adr.: PEK-Centro, postkesto 33, Minsk (Blankrusio), USSR (IPR).

6. Emerko Hovesi, Szentes pycacs 17, Hungario (EJ).

Noorsoo esperanto-postkarte

võib veel saada levitamiseks hinnaga 3 snt. tükk, levitajaile 25%. Juba väljasaadetud postkaartide eest tuleb raha ära saata hilj. 10. maiks s. a.

Ka saab ET kaudu tellida esp. kirjan- dust. Raha ette saata!

Kroonikat.

E. N. K. IV noorte kõnevõistlus

peeti 30. XII 1932 Tallinnas (kongressi puhul) teemale: „Milleks vajavad noored isetegevust?“ Žürii koosseisus H. Roos, E. Kubjas ja P. Vihalem auhinnastas: I — A. Uibo (Tartu Treffneri güm.); II — K. Lipping (Tartu Kommertsgüm.) ja O. Mitt (Wõru ühisküm.). Üldse oli osavõtjaid — 4.

E. N. K. IX asemikekogu istung

toimus 30. XII 1932 Tallinnas. Juhatasid Fr. Olup ja F. Huik. Protokollisid G. Kink, O. Sõster ja E. Omri. Kinnitati liidu 1932. a. tegevuse-, kassa- ja revisjonikomisjoni aruanded. Võeti vastu 1933. a. töökava ja eelarve ning valiti Liidule vastse põhikirja pärastelt uus juhatus: Fr. Olup (end.), Ed. Treu (end.), G. Kink (end.), V. Veitman (uus), A. Uibo (end.) ja Mall Sarv (uus). Kandidaadeks jäid: L. Illisson, H. Mark, L. Luksepp ja H. Urm. Revisjonikomisjoni valiti: E. Kubjas, H. Mäelo ja A. Pähn.

Liidu pääsekretäriks

valis juhatus edasi Ed. Treu, kes selle järele pani maha oma asemikekogult saadud volitused. Tema asemele kutsuti juhatusse L. Illisson.

Uue juhatuse ametite jaotus

on järgmine: Fr. Olup — esimees, V. Veitman — abiesimees ja raamatukoguhoidja, Ed. Treu — pääsekretär, A. Uibo ja Mall Sarv — sekretärid, G. Kink — laekur ja L. Illisson — arhivaar.

Esperanto Toimkond

on kutsutud liidu juures ellu — koosseisus: L. Illisson — juhataja, J. Neumann ja I. Kruus — liikmed. See toimetab ka „Kev“ esperanto nurka.

E. N. K. suvipäevad

peetakse juubeli-suvipäevadena Tartus — paar nädalat pärast koolitöö lõppu. Kellel on nende kava suhtes erisõve, palutakse sellest võimalikult varakult liidu juhatusse teatada.

Liidu teated.

1. Kõiki organisatsioone ja üksikisikuid, kes pole „Kev.“ tellimislehti (1933. a. kohta) veel tagasi saanud, palutakse need hiljemalt 10. maiks ühes vastava rahasum- maga talitusele ära saata.

2. Liidu 1933. a. liikmemaksuks määrati IX asemikekogu poolt: organisatsioonidele 10 senti üksikliikmelt, kirjavaheta-

jatele liikmetele 1 kroon. Tasumistähtpäev kõigile — 1 november.

3. Liit korraldab 15. okt. s. a. raamatute loterii 500 kr. suuruses. Piletid ä 10 senti on lastud juba müügile. Palutakse liikmeid nii palju kui iganes võimalik piletite levitamiseks kaasa aidata, seda enam et sissetulek läheb „Kevadiku“ toetamiseks ja kirjastuskapitaliks

Ilmub 6 numbrit aastas.

„Kevadiku“ tellimishind: $\frac{1}{1}$ a. 60 s., $\frac{1}{2}$ a. 30 s., üksiknumber 15 s.

Väljaandja: Eesti Noorsoo Karskusliit. Vastutav toimetaja: mag. phil. Alfred Koort
Tegevtoimetaja: Friedrich Olup. Toimetuse liikmed: Robert Grauberg, Alma Haavamäe, Aino Hurt, Arved Kansvei, Eduard Kubjas, Karl Lipping, Felix Oinas, Paul Sarv, Helmi Urm.

Tegevtoimetaja kõnetunnid: esmasp. ja neljap. kl. 2—3 Gustav-Adolfi tän. 18—2.

Toimetuse aadress: Tartu pstk. 86, telefon 404.

Trükivigu¹⁾:

2 II 12 (a)	— »antonoomseis«	pro »autonoomseis«;
3 II 4 (ü)	— »sütib«	„ »süttib«;
3 II 2 (a)	— »teostemisele«	„ »teostamisele«;
6 4 (ü)	— »Maie«	„ »Marie«;
7 11 (ü)	— »Tallinas«	„ »Tallinnas«;
9 23 (a)	— »ühteseotud«	„ »ühte seotud«;
11 I 5 (ü)	— »ruhmik«	„ »ruhimik«;
11 II 21 (ü)	— »uudis himust«	„ »uudishimust«;
12 2 (ü)	— »nooroo«	„ »noorsoo«;
14 II 16 (ü)	— »juhtlust«	„ »juhtlust«.

Vähemtuntud sõnade seletusi²⁾:

aegu saama, saan aegu, 14 I 26 (a) — saavutama, korda saatma;
agu, ao, 8 6 (a) — koit;
degeneratsioon, 4 II 7 (a) — halvenemine, mandumine;
evima, 3 I 20 (ü) — omama (sk. haben);
fenomen, fenomeni, 14 II 9 (a) — nähtus;
hälbima, hälvin, 8 1 (ü) — teelt kõrvale eksima;
improvisatsioon, 5 26 (a) — silmapilgu looming;
kaos, kaose, 2 I 9 (a) — uhu, segadik;
kirgas, kirka, 5 II 21 (ü) — selge, hele, särav;
leebe, 15 II 3 (ü) — mahe, pehme;
lemme, lembe, 14 II 16 (a) — (hell) armastus (teise sugupoole vastu);
lõust, lõusta, 6 17 (a) — moonutuslik nägu, hirmutsu nägu (sk. Fratze, Grimasse);
mediteerima, 15 I 1 (ü) — mõtisklema, järele mõtlema;
miivis, miivi, 14 II 26 (ü) — naiivne;
naasma, naasen, 7 15 (ü) — tagasi tulema;
oreool, 14 II 16 (a) — aupaiste;
patriarhaalne, 15 II 3 (ü) — lihtne, esivanemlik;
personafitseerima, 6 2 (a) — isikustama;
ruhimik, 11 I 5 (ü) — kamal (sk. Gäspe);
rüle, rüleda, 10 II 10 (a) — kole suur, enormne;
seek, seegi, 6 16 (a) — vaestemaja;
siiras, siira, 6 10 (ü) — otsekohene, tõesüdamlik (silmakirjalise vastand);
sööstma, sööstan, 9 14 (ü) — tormama;
tarmukas, 2 II 17 (a) — jõuline, energiline;
teesklema, teeselda, 14 II 18 (a) — silmakirjatsema, lurnitsema;
tulvama, 9 11 (ü) — üle voolama;
tõhus, 4 II 13 (ü) — mõjus.

Küsimusi „Kevadiku“ lugejale.

Kõigilt kevadiklasilt jääb toimetus ootama vastuseid-kirjutisi küsimustele-teemadele:

1) Kuis hindate käesolevat »Kev.« nr.-it? (sisuliselt, keeleliselt, välimuselt jne.) &

2) Millist selgituslikku kaasabi ootaksite koolilt elukutse valikul? (kas abistab praegune kool teid küllaldaselt selle raske küsimuse lahendamisel, ja mis ta võiks veel teha teie arvates — mida ootaksite koolilt?).

Kõikidest saadetistest tehakse »Kevadikus« lühike kokkuvõte, paremad avaldetakse aga täiel kujul.

Viimseks tähtpäevaks neile küsimusile vastamiseks on 15. mai s. a.

Ükski vastus ei või sisaldada üle 500 sõna.

Kui vastuse läkitaja on kooliõpilane, siis pääle nime ja aadressi märgitagu sinna juurde ka kool ja klass, samuti organisatsioon, kuhu kuulutakse.

Järgmine „Kevadik“ ilmub mais kaksiknumbrina (Ilidu juubell puhuks).

1) Suur araabia nr. märgib lk., kus sõna esineb; väike araabia nr. — rida; rooma nr. — veergu; (ü) = ülevalt; (a) = alt.

2) Otstarbekohasusprintsiiibist tingituna on ära toodud vaid üks sõna esinemiskoht, ehkki mõned sõnad tulevad ette mitu korda.

Meie mineviku põhjalikumad tundmaõppimist haaraval
ja kaasakiskuval käsitusel võimaldab

Eesti rahva ajalugu,

mille toimetamisest ja koostamisest võtavad osa: **Juhan Libe**, ajaloolane, publitsist, **August Oinas**, Eesti Sugukondade Uurimise Büroo juhataja, **Hendrik Sepp**, dr. phil., Tartu ülikooli Eesti ja Põhjamaade ajaloo dots., **Juhan Vasar**, dr. phil., Tartu ülikooli üldajaloo dots., **N. Kõstner**, majandusteaduse professor, **O. Loorits**, dr. phil., Eesti Rahvaluule Arhiivi juhataja, **J. Mark**, dr. phil., uurali keeleteaduse professor, **Fr. Puksov**, ülikooli raamatukogu juhataja, **O. Sild**, ajaloolise usuteaduse professor, usu-teadusliku arheoloogilise kabineti juhataja, **J. Uluots**, prorektor, Eestimaa õiguse ajaloo professor, jt. silmapaistvad eesti teadlased.

»EESTI RAHVA AJALUGU« ilmub heal paberil vihkudekaupa, 15 vihku kokku üle 1600 lk. hulga ühe- kuni kuuevärviliste piltidega ja kaarti-dega tekstis ja eritahvritel kriitpaberil (kokku umbes 800 pilti).

»EESTI RAHVA AJALOO« (15 vihku) hind ettetellimisel tervet hinda tasudes **Kr. 20.—**, vihkudekaupa à **Kr. 1.50.** — Tellimisral palume maksta K/Ü. „Looduse“ posti jooksvale arvele nr. 2055.

Nõudke hinnata prospekte! — Seni ilmud 4 vihku.

K/Ü. „Loodus“ — Tartus.

Omandage elureformi kirjandust.

Tunduvalt alandatud hinnad!

Arvestades praeguse majanduslikult kitsa ajaga, mis paljudelegi raskeks teeb kirjanduse ostmise, on Eesti Karskusliit suurema osa oma raamatute hinduunduvalt alandand (50—75%) Kasutage seepärast juhust oma raamatukogu täiendamiseks odava elureformi kirjandusega. Rutake, sest paljudest raamatutest on vähene arv eksemplare järel. Raamatute hinna kättesaamisel (saata võib markides) saadetakse raamatud tellijale postikuludeta kätte. Nõudke täielikku nimekirja.

Soovitame teile eriti järgmisi raamatuid:

Aulanko, H. A. — Tubak ja tema kahju	Kr. 0.25
Elisto, Elmar — Karskusõude põhjendus	„ 0.15
Kojonen, Rope — Onn	„ 0.50
Krahe, A. — Tegelik enesekasvatus	„ 0.20
Kuusi, E. A. — Alkoholiküsimus majandusliku küsi- musena	„ 0.20
Laja, G. — Terviseks	„ 0.25
Reima, Vilho — Enesekasvatuse alged	„ 0.15
Seppälä, Matti — Karskusasja algmed	„ 0.25
Smiles, Samuel — Lähikäimisest raamatutega	„ 0.15
Sossi, Ants — Jookide valmistamine kodusel teel	„ 1.—
Suomela, Kl. — Karskus ja sportvõime	„ 0.25
Vilms, J. — Tahtevõimlemine	„ 0.15

Eesti Karskusliit.

Tartus, Gustav-Adolfi t. 18, tel. 404.